

TĖVIŠKĖS AIDAI

Nr. 19 (1314) 1982 m. gegužės 15 d.

Melbourne

XXVII METAI

UŽMIRŠTIEJI GUDIJOS LIETUVIAI

SOVIETŲ VALDŽIOS PERSEKIOJAMI LIETUVIAI ŠAUKIASI PAGALBOS

Apie sovietinės Gudijos teritorijoje gyvenančius lietuvius okup. Lietuvos spaudoje labai mažai teuzsimenama. Tai "natūralu" - tos sritys paliktos gudų administracijai, kad būtų galima greičiau sugudintoti, o gudus jau lengva surusinti. Tačiau seneniai mus pasiekusiam "Kultūros barų" žurnalo š.m. nr. 3,16 - 18 psl. yra paskelbtas rašinys "Minsko etapas. Iš lietuvių ir baltarusių kultūrinių ryšių". Straipsnio autorius Petras Užkalis (iki 1928 m. vadinosi Kvietinskas), gimęs 1907 m. Marijampolės aps., jau 1926-1927 m. už komunistinę veiklą kalintas nepriklausomybės metais. Vėliau daugiausiai gyveno Rusijoje, Minske, dirbo ten leidžiamoje komunistų spaudoje lietuvių kalba. Po II pasaulinio karo dėstė rusų literatūrą Vilniaus universitete.

P. Užkalis nurodo, kad 1925 m. Minske buvo sudarytas Lietuvių biuro centras, veikęs ligi 1937 m. ir 1927 - 1937 m. leidęs "Raudonąjį artoją". Esą lietuviai gražiai bendradarbiavę su gudais komunistais ir išleidę nemažą knygų. 1928. I. 8 - 11 Minske buvo sušauktas lietuvių valstiečių suvažiavimas, kuriame dalyvavo 98 delegatai. Tada lietuvių komunistų vadovai rašė apie "laisvą tarybinių lietuvių valstiečių gyvenimą Baltarusijoje". Tačiau, tikrovė buvo kitokia, nes tas pats P. Užkalis cituoja iš "Priekalo" tokį sakinį: "Dar 1926 m. lietuvių sektoriaus Vakarų tautinių mažumų universiteto studentai, aplankę lietuvių kaimus, rado ten gilų

.....

BRONIUS KVIKLYS

Mūsų specialus bendradarbis
Čikagoje

.....

tautinį užsisklendimą ir didžiausią atsilikimą... Dabar mes turime kitokią padėtį". Kitais žodžiais, lietuviai valstiečiai laikėsi savo tautybės ir nenorėjo "suinternalizėti".

Kas vyko po 1928 m., P. Užkalis nerašo, bet mes patys gerai žinome. Buvo pradėti kurti kolchozai, lietuviai visomis išgalėmis priešinosi. Tuometinė čeka apsupdavo lietuvių gyvenamus kaimus, suiminėdavo žmones, deportuodavo į Sibirą. Žodžiu, vyko visa tai, kas dėjos Lietuvoje vėliau 1941 metais. Kai 1932 m. įvyko antrasis Gudijos lietuvių valstiečių suvažiavimas, visi lietuviai valstiečiai jau buvę suvaryti į kolchozus, vaizdas jau buvęs "pasikeitęs".

Tačiau ligi 1937 m. Gudijos lietuviai dar rodė gyvybės ženklus. Jiems vis dar buvo leidžiamas "Raudonasis artojas", per Minsko radiją kartą savaitėje buvo šnekama lietuviškai. Bet nuo 1937 m. viskas nutilo, visa "lietuviybė" išnyko. Kas su Gudijos lietuviais kolchoziniškais įvyko, nė pats P. Užkalis, tada gal dar palaikęs ryšius su Gudijos lietuviais, nepasako.

Taigi tiesą turime pasakyte mes. O ji tokia: Sovietų komunistų partijos patvarkymu 1937 m. visa

"Minsko lietuviybė" buvo likviduota, "Raudonasis artojas" uždarytas, knygų lietuvių kalba leidimas sustabdytas, visos lietuviškos komunistų organizacijos uždarytos. Kiek tada lietuvių vėl buvo suimta ir deportuota į Sibirą, P. Užkalis geriau žino kaip mes, tačiau nesako - tyli. Pridėsime dar, kad vienas didžiausių "Minsko etapo" lietuvių komunistų vadų - Zigmas Aleksa - Angarietis buvo suimtas, nežmoniškai kankintas Maskvos kalėjime. (Įvykį žinančių vakarus pasiekiusių liudininkų parodymais, Z. Aleksai buvusi pavartota pati žiauriausia kankinimo priemonė - nuo

(Nukelta į 2 psl.)

GEGUŽĖS MĖNESĮ AUSTRALIJOJ VAJUS LIETUVIŲ KATALIKŲ RELIGINĖI ŠALPAI DĖL PERSEKIOJAMOS LIETUVOS BAŽNYČIOS. MALDA IR AUKA VISI PRISIDĖKIME. AUKAS PRIIMA FEDERACIJOS ĮGALIOJIMU. MELBOURNE VAJAUS IŽDININKAS ANTANAS BAKAITIS.

● Vatikano radijas plačiau praneša apie vyskupą Liudą Povilonį, kuris iš Lietuvos į Romą buvo atvykęs balandžio 14 d. ir išskrido aigai į Lietuvą balandžio 28 d. Vieną vakarą jį buvo pasiekęs popiežius Jonas Pavičius II vakarienei ir vysk. Povilonis jam įteikė dovaną: lietuvių menininkų paruostą foto albumą "Kauno arkikatedra bazilika" - spalvotų nuotraukų rinkinį, pirmuose puslapiuose kači-gratiškai ranka išrašytą katedros ir jos dailės kūrinių istoriją, manoma, kad ji statyta Vytauto Didžiojo laikais - 1413 m. Vysk. Povilonį atskirai buvo priėmęs ir Vatikano valstybės sekretorius kardinolas A. Casaroli. Pašnekesių temoms nepaskelbtos.

● Jono Jurašo New Yorke patalytas veikalas "Zekai" amerikiečių teatro kritikų buvo gerai įvertintas ir juo susidomėjo vokiečių teatralai, nori jį išvesti į vokiečių kalbą ir spektaklius surengti Vakarų Vokietijoje. Veikalas "Zekai" yra Marijos Rasos slapyvardžiu lietuvių dramaturgės sukurta dviejų veiksmų drama - oratorija, kuri remiasi iš Sovietų Rusijos išstremto rusų rašytojo Aleksandro Gincburgo pasakojimais apie patirtus išgyvenimus sovietų priverčiamųjų darbų stovyklose. Jono Jurašo surežisuota "Zekų" premjera vyko sausio mėnesį aukstos reputacijos New Yorke teatre.

● Anglijoje Nottinghamo mieste veikia Lietuvių Židynas, kurio vedėjas kun. dr. Steponas Matulis MIC, čia redaguoja žurnalą "Šaltinį", kas sekmadienį į lietuviškas pamaldas susirenka gera šimtinė lietuvių, kun. Matulis aptar naują net 15 kolonijų lietuviškoms pamaldoms septyniuose Anglijos grafystėse. Židinyje veikia berniukų bendrabutis, svečių namai, vyksta įvairių organizacijų posėdžiai, turi spaustuvę, turtingą biblioteką.

● Jungtinių Tautų organizacijos Žmogaus Teisių komisijoje pirmąjį kartą buvo iškeltas Pabaltijo valstybių - Lietuvos, Latvijos ir Estijos užgrobitas, kai Rusija rėmėsi Hitlerio - Stalino sutartimi. Amerikos delegatas pabrėžė, kad JAV niekuomet nepripažįsta teisėtų pabaltijinio Pabaltijo valstybių jungimą į Sovietų Rusiją. Gausūs suėmimai tų žmonių, kurie viešai kovoja už laisvo apsisprendimo teisę liudija, kad laisvės liepsna Pabaltijo tautos yra skaidresnė negu bet kada anksčiau praėjusios kartos bėgyje.

● Paryžiuje leidžiamas mėnesinis žurnalas "Catacombes" vasario laidoje atspausdino ilgą straipsnį apie Pabaltijo persekiojamas valstybes ir pateikia žinių iš LKB Kronikos, kai 1979 m. 520 kunigų iš 708 pasirašė protestą prieš naują sovietų įstatymą draudžiantį religijos praktiką, ir reikalauja straipsnio autorius, kad tautų apsisprendimo teisė būtų pripažinta estams, latviams ir lietuviams, okupacinis režimas būtų pripažintas neteisėtu, sovietų kariuomenė būtų atitraktuota iš tų valstybių ir Jungtinių Tautų priežiūroje būtų įvykdyti laisvi rinkimai.

ELTA

● Prelatas Ladas Tulaba - Popiežiškosios Lietuvių Sv. Kazimiero kolegijos rektorius balandžio 28 d. šventė savo amžiaus 70 metų sukaktį. Yra apvažinėjęs visą pasaulį ne tik lietuvių reikalais, praveddamas rekolekcijas, bet ir Vatikano siunčiamas ir įgaliotas. Yra parašęs kelias religines knygas, 1979 m. išleidęs Naujojo Testamento savo vertimą lietuviškai.

Didžiai Gerbiamąjį ir Mieląjį

KUNIGĄ ALBINĄ SPURGI, MIC,

Sulaukusį garbingosios Kunigystės 50 Metų Aukštinio Jubiliejaus, nuosirdžiai sveikiname visos Australijos lietuvių katalikų vardu, dėkodami už Jūsų pasišventimą Dievo ir Tėvynės Lietuvos tarnybai savo nuolatinu ir iškalingu žodžiu bei malda įkvepiant dvasinę stiprybę tikėjimo ir lietuviybės išlaikymui, nepalaužiamą viltį Lietuvos laisvei ir Nepriklausomybei. Geros sveikatos, Ilgiausių Metų, Dievo palaimos.

ALK Federacijos Valdyba
Tėviškės Aidų Redakcija

UŽMIRŠTIEJI GUDIJOS LIETUVIAI

(Atkelta iš 1 pusl.)

jo lyties organo buvusi nuplėsta oda). Ilgametis kovotojas už komunistinę Lietuvą mirė ne "buržuazinės Lietuvos valdžios", bet savųjų idėjų draugų nužudytas. Tai įvyko 1940. V. 22, vadinasi tik prieš 3 savaites raudonajai armijai Lietuvą okupuojant. Apsiskačiuota. Tada rusams Z. Angarietis būtų buvęs labai reikalingas. Menka pagoda, kad po Stalino mirties jis buvo rehabilituotas, jo vardu vadinamos gatvės. Angariečiui buvo vėl "prisiūta" jo galva. Tai toks "Minsko etapas" apie kurį Petras Užkalnis nieko nerašo, nors tai gerai žino.

1919 - 1937 m. Gudijos lietuviai "dingo be žinios". Jų nėra ir sovietinėje statistikoje. Beje, tuo metu "dingo" ir labai didelis lietuvių komunistų - pabėgėlių skaičius, kurie gyveno Rusijoje, "pasislėpę nuo buržuazinės Lietuvos valdžios persekiojimo". Ir jiems, kaip ir Z. Angariečiui, buvo nuimtos galvos. Kad tai yra tiesa - pasiskaitykite "Mažąją lietuvišką tarybinę enciklopediją". Kiekviename iš trijų jos toimų rasime daug lietuvių komunistų veikėjų pavardžių, kurie buvo "represuoti asmenybės kulto laikais". Žinoma, ne visos jos surašytos. Ir jeigu "kruvinoji buržuazinė Lietuvos valdžia nukankino", na gal keliolika komunistų, tai draugas "tėvas ir mokytojas" nužudė šimtais.

Get yra dar kiti Gudijos lietuviai, apie kuriuos P. Užkalnis nežodžiu neužsimena. Tai tie, kurie dar šiuo metu gyvena Gervėčių, Pelesos, Rodūnios, Apso, Vyzdžių, Varenavo, Zabarnykų, Svyrių, Naujadvario, Jurutiškio, Varnionių ir kitose apylinkėse. Bet tai jau ne "Minsko etapas". Šiose vietose lietuviai gyvena nuo seniausių laikų. Čia jų tėvynė, jų žemė. Kuriantis nepriklausomai Lietuvai, mes nepajėgėme apginti savo sienų, kurios buvo 1828. VII. 12 "paties Lenino" pripažintos. Minėtų sričių lietuviai pateko Lenkijos valdžion, o 1940 m. rugsėjo mėnesį iš karą pralaimėjusios Lenkijos šias sritis pasiglemžė Sovietų Sąjunga. Stalinas nebesilaikė Lenino sutarties. Lietuvai, pasiimdamas ją visą, jis "padovanojo" tik siaurą ruoželį jos žemės su Vilniumi. Visos kitos žemės liko Sovietinės Gudijos ribose. Liko ten vargą kentėti ir lietuviai. Begalinė spauda juos išblaškė, nutautino, Nickas nežino jų tikro skaičiaus, bet manoma, kad Gudijoje dar gali būti 50-70.000 lietuviškai kalbančių lietuvių.

Jų gyvenimas guduose labai sunkus. Juos nuolat plaka gudo ir ruso botagas. Lietuviškos bažnyčios uždarytos, o kai kurios (Pelesos) ir nugriautos. Lietuviškai kalbantieji persekiojami, lietuvių kalba iš visur gujama. Ligi 1969 m. Gudijos lietuvius dar galėjo retkarčiais aplankyti iš okup. Lietuvos atvykę mokslo žmonės ar menininkai, bet nuo to laiko jų išvykos uždraustos.

Okup. Lietuvos pogrindis yra 1972 ir 1978 m. išleides dvi rimtai paruoštas studijas, antrašte "Apie lietuvių padėtį Baltarusijos respublikoje", skaitai ir nesinori tikėti. Tiesiog ašaros byra, kai girdi jų begalinius vargus. Jei jie daug kentėjo lenkų laikais, tai dabar kelis kartus daugiau. Štai pora ištraukų iš jų laiško: "Į lietuvių naikinimą Baltarusijoje yra įjungtas visas administracinis, partinis ir saugu-

mo aparatas. Persekiojamieji visi tie, kurie turi vienokių ar kitokių ryšių su Baltarusijos lietuviais arba net tiktai domisi jais. Tokie buvo apšaukti nacionalistais, antitarybiniais gaivalais".

Nežiūrint to, Gudijos lietuviai kovoja dėl savo teisių. Reikalauja religijos, tikėjimo laisvės, mokyklų, teisės lankyti juos; rašo prašymus bei memorandumus komunistų institucijom, pačiam Brežnevui; yra peskelbė "Laišką užsienio lietuviams", kuriame, be ko kita, rašo: "Jūs dažnai lankotės Lietuvoje. Aavažiukite ir pas mus, Baltarusijos TSR lietuvius, savo gimines ir negimines, pasižiūrėti, kaip mes gyvenome. Žemės, kuriose nuo amžių lietuviai gyveno, dabar atskirtos nuo Lietuvos, iš jų padarė Baltąją Rusiją. Mes esame ir jų, užsienio lietuviai, užmiršti" ...

KENKSMINGAS KARAS

Teisingiausiai apibūdino Malvino — Falkland salų teisinę padėtį Max Harris "The Weekend Australian" gegužės 8 d. numeryje, palygindamas jas su Pabaltijo kraštais. Jis pastatė klausimą: "Jei Pabaltijo kraštai atgautų nepriklausomybę, ar skaitytojai laikytų tą laisvės atgavimą užpuolimo aktu prieš Sovietų Sąjungą."

Malvinų salos pagal tarptautinę teisę priklauso Argentintai. Kad jos buvo anglų jėga užimtos 1833 metais ir negrąžintos, nežiūrint pakartotinių Argentinos reikalavimų ir nevaisingų derybų, nepakeičia jų teisinės padėties.

To karo svarbumas nėra jo priežasčių ieškojime, bet jo padariniuose. Tai karas dėl užsispyrimo Londono ir Buenos Aires valdžių. Anglai kalti; kad nenori sugrąžinti to, kas jiems nepriklauso, o argentiniečiai, kad pritrūko kantrybės. Būtų geriau valdę tą turtingą kraštą ir netolimoj ateityje patys tų salų gyventojai būtų ranką pabučiavę, kad juos priimtų į savo tarpą. Šiaip ar taip, pakrikusi Anglija tų salų ilgiau išlaikyti nebūtų galėjusi.

Bet šito karo pavojingumas ir žalingumas praviršina jo beprasmiškumą. S. Amerika, priversta remti jos sąjungininkę Angliją, kuri įšivėlė į karą dėl paskutinės kolonijos su 1.800 gyventojų. Pagal Amerikos valtybių Rio de Jeneiro paktą S. Amerikos kaip ir kitų P. Amerikos valtybių pareiga buvo paremti Argentina, to pakto narį. Dėl to

Jungtinės Valstybės ne tik kad prarado P. Amerikos kontinento simpatijas, bet greičiausiai ateityje bus išmestos iš Amerikos Valstybių tarpo. P. Amerikos svarbumą rodo jos 500 milijonų gyventojų skaičius ir žemės turtų gausumas. Pati Europo irgi susiskaldė, nors ir ne taip aiškiai. Atlanto pakto kraštai, nors oficialiai remia Angliją, pradeda nepernešti ponios Thatcher noro kariuoti ir skandinti laivus tarptautiniuose vandenyse. Jie nori iš anglų pusės taikos, bet ne karo parodymo.

Tą karą pralaimės Anglija, Argentina, S. Amerika ir visi Vakarai. Tik Rusija džiaugiasi. Ji ne tik lieka pietų amerikiečių užtarėja (tik žodžiais!), bet su 7 satelitų pagalba uoliai seka to karo veiksmus ir naujų ginklų veiksmingumą, kad tą krūviną patyrimą panaudotų raudonosios armijos apginklavimo pagerinimui. Tai neapsakomai svarbi pamoka laisvės priešams. Tas karas parodė, kad sofistikuoti ginklai atstoja brangius laivus ir lėktuvnešius.

Tik ateitis parodys galias ir pavojingas to beprasmiško karo pasekas.

Dr. J. Kunca

— LKB Kronikos Nr 50 pirmasis išvertęs į svetimą kalbą yra prel. V. Mincevičius Romoje. Šiomis dienomis išleido ELTA Press, pateikdamas šios Kronikos pilną vertimą italų visuomenei. Viršelyje atspausdintos dvi jauno lietuvio moksleivio ir sąžinės belaisvio Juliaus Sasnausko nuotraukos: teismo metu Lietuvoje 1980 m. rugsėjo mėnesį ir Sibiro tremtyje Parabel lageryje, Tomsko regione, kur apie 4.000 kalinių pumpuoja iš žemės alyvą. Šioje atšiaurioje Sibiro tolimoje daugiausia įkalinami praktikuojantys krikščionys. Šis Eltos biuletenis jau išsiuntinėtas Italijos žymesniem politiniam ir religiniam veikėjams, diplomatinėm atstovybėm Romoje, - girdėjome per Vatikano radiją.

įvykiai

● Canberra. Ministeris pirmininkas Mr. Fraser pertvarkė ministrų kabinetą. Zymiausi pakeitimai: gynybos ministeris Mr. Killen paskirtas vykdomojo komiteto vicepirmininku ir parlamento lyderiu su \$ 71.316 alga, o gynybos ministru paskirtas Mr. Sinclair, 52 m. amžiaus. Imigracijos ir Et-ninų reikalų ministru paskirtas Mr. Hodges, 44 m., o buvęs ministeris Mr. Ian Meecham paskirtas Pramonės ryšių ir darbo ministru.

● Melbourne Darbo partijos priešrinkiminis pažadas naujų namų įsigijimui paskirti \$ 47,2 mln. atidėtas metams, - pažadėjo patiesi, nedavė nesugriešijo.

● Pasaulio spaudą dominuoja Britanijos oficialiai nepaskelbtas karas su Argentina Falkland salų atėmimui. Karo laivais apsupo salas, bombarduoja salos aerodromus, tebevykstant taikos deryboms, joms nepasisekus pasiryžę jėga atsiimti salas.

● Naujosios Zelandijos unijų federacija jau beveik išimtinai komunistų kontrolyje. Daug jų vadų vyko į Rytų Europos komunistų bloko konferencijas, o kelionės jiems apmokėjo sovietai, - praneša News Weekly gegužės 5 d. laidoje.

● Romoje įvyrių katalikiškų sąjūdžių iniciatyva susikūrė "Lenkijos Biciulių draugija", jau sukelė arti milijono dolerių pagalbą lenkų tautai ir po gruodžio 13 d. į Lenkiją pasiuntė 87 didelius sunkvežimius su priekabomis maisto produktų, vaisių ir kitų gėrybių. Draugija numato kas savaitę į Lenkiją pasiųsti po šešis sunkvežimius su maistu.

● Vokietijoje dvylika žymių lenkų intelektualų kreipėsi į Vokietijos vyriausybę įsijungti į vieningą kovą prieš sovietinį imperializmą, prašo neteikti Lenkijos komunistinei valdžiai jokios pagalbos, kol nepaleis sumtus unijų vadus, nefinansuoti Sibiro dujų tiekimo Europai, nes tai patarnautų tik sovietų karo pramonės sustiprinimui. Laišką pasirašė ir Nobelio Literatūros premijos laureatas Česlov Milosz.

● Australijos ABC radijas dažnai įprato pateikti sovietų muzikos. Radijo Maskva dabar išsiuntinėjo visoms Australijos radijo stotims pasiūlymus veltui pasinaudoti gerai paruoštomis anglų kalba programomis apie laimingus sovietų žmones, kompozitorius, populiarią muziką, orkestrus, pasirodymų iš šimto sovietų tautybių. Naiviems politikoje šis pasiūlymas gana patrauklus.

● Viktorijos liberalų valdžia prieš prarastus rinkimus homoseksualų spaudai paskyrė \$ 75.000, o Sybyla moterų spaudai, kuri padeda ir propaguoja lesbinę meilę (homoseksualizmas tarp moterų), gavo \$ 65.000. Taip iš žmonių takų surinktus pinigų skyrė Viktorijos elektorato žmonėms užmesti pagonišką ideologiją.

● Canberra. Mokytojų unijos veda kampaniją atimti valdžios paramą privačioms mokykloms. Kairiųjų vadovaujama NSW mokytojų unija paskyrė vieną milijoną dolerių kampanijai įtikinti žmones, kad valdžios mokyklos esančios geresnės ir diskredituoti privačias, kurios faktiškai duoda geresnį išmokslinimą ir krikščionišką išauklėjimą, o tai bedieviams labai nepatinka.

TĒVIŠKĒS AIDAI

18 Henry St. Kensington Vic. 3031. Tel. 376 7355

LEIDZIA AUSTRALIJOS LIET. KATALIKŲ FEDERACIJA

Redaktorius kun. Pr. Dauknys. Korespondencijas, straipsnius, skelbimus, prenumeratas siūsti viršuje nurodytu adresu. Prenumeratos kaina metams \$ 20. Kituose kraštuose \$ 25. Atskiras numeris 50 centų. Skelbimai už skilties vieną cm \$ 1. Nuolatinams skelbėjams daroma nuolaida. Už skelbimų turinį neatsakoma. Redakcija straipsnius ir korespondencijas taisy savo nuožiūra.

T Ė V I Š K Ė S A I D A I

K U N I G Y S T Ė S A U K S I N I S J U B I L I E J U S

Kun. Albinas Spurgis, MIC, Adelaidės lietuvių Šv. Kazimiero parapijos klebonas, švenčia savo Kunigystės 50 Metų Auksinį Jubiliejų, kurio sulaukia tik labai retas kunigas pareigose. Tai ne tik labai darbingo gyvenimo atžymėjimas, bet ir Dievui nuoširdi padėka, kiek per jo rankas suteikta dangaus malonių lietuvių tautai.

Auksinis Kunigystės Jubiliejus parodo nuostabų kunigo, kaip žmogaus iš savo tautos, atliktą darbą, kurio jau nebeįmanoma suvesti į statistinius davinius. Vien tik šv. Mišių per 50 metų aukota apie 19.000 kartų, sekmadieniais gana dažnai jos atnašautos po du, o kartais ir po tris kartus. Kiek išklausa išpažinčių, sutalkyta su Dievu, pasakyta gerai paruoštų pamokslų, daug pravesių rekolekcijų, susirinkimuose tartų prakalbų. Kiek pakrikštyta, paruošta vaikųčių Pirmajai Komunijai, sujungta Moterysčių, lankyta ligonių, paldyta į amžinybę. Tai Jubilieto dvasinio derliaus himnas!

O kur dar kiti visuomeniniai reikalai. Darbas Panevėžio vyskupijoje, katedros vikaras, Vokietijoje stovyklų kapelionas, sielovados dekanas, Weideno progimnazijos kūrėjas ir direktorius (kurios mokytojai buvo ir mūsų kun. Pranas Vaseris ir dabartinis ALK Federacijos pirmininkas Valentinas Cižauskas), Pradėjęs arkivyskupo Jurgio Matulaičio Beatifikacijos bylą Romoje 1953 m., mūsų Jubilietas įstojo į Marijonus ir gilino studijas Angelicum universitete. Chicagoje buvo dienraščio "Draugo" administratorius, kultūriniais parengimais sukėlęs lėšų ir "Draugą" išvedęs į didžiausią tiražą su metine milijonine apyvarta. Iš Amerikos atvykęs į Adelaidę 1969 m. tuojau įsijungė į lietuvišką darbą, į mokyklą, išpuošė Šv. Kazimiero bažnyčią. Kun. Antanui Kazlauskui, MIC, mirus 1976 m., yra Adelaidės lietuvių klebonas, Šv. Kazimiero mokyklos mokytojas, jos globėjas. Pas jį parapijos šalėje vyksta metinės Adelaidės australų kunigų konferencijos su arkiv. J. Gleeson, juos pavaišina pietumis, apdovanoja knygomis apie Lietuvos persekiojimus, kurių atgarsiai nuaidi per visas australų bažnyčias. Buvo ALB Garbės Teismo narys, Lietuvių Dienų rengimo komitetuose.

Kunigo Albino Spurgio skelbiamas žodis yra dinamiška krikščionybė ir lietuviškumas, kad mūsų tikėjimas būtų gilus, lietuviškas gyvenimas sukilmintas Dievo malone. Ar rasime Lietuvių Bendruomenėje kitą tokį veiklų asmenį, kaip sielovados kunigą Jubilietą Albiną! Per 50 metų Kunigystės, o pas mus Australijoje per 13 metų, įnešė labai daug krikščioniškos dvasios, sugyvenimo, vienybės, savo turtinga asmenybe skleidamas Kristus ir Tėvynės Lietuvos meilę. Ačiū jam! PD

Popiežius Italijos kultūros centre - Bolonijoje

Bolonija yra vienas garsiausių Italijos mokslo ir kultūros centrų ir miestas yra davęs Bažnyčiai net aštuonis popiežius.

Jonas Paulius II iš Romos lėktuvu nuskrudęs į Boloniją šeštadienį ir Atvelykio sekmadienį turėjo susitikimus su tikinčiųjų grupėmis. Civilinės valdžios atstovai su miestu burmistru sutiko Popiežių prie miesto vartų. Jonas Paulius II iškėlė jiems senas ir garbingas Bolonijos mokslo ir kultūros tradicijas, kurias išugdė krikščioniškas tikėjimas.

Drauge su Bolonijos 4 universitetų profesoriais, rektorais, Švento Tėvo pasveikinti atvyko ir Ferraros, Modenos, Parmos ir Piacenos universitetų rektorai ir profesoriai. Jonas Paulius II jiems iškėlė senojo Bolonijos universiteto reikšmę pasaulio kultūrai. Bolonijoje gimė pirmasis pasaulio universitetas prieš 900 metų ir pagal šio universiteto pavyzdį pamažu skleidėsi universitetų tinklas Europoje ir pasaulyje. Savo mokslininkų ir mokslinių atradimų garsu Bolonijos universitetas užima pirmąją vietą mokslo židinių tarpe. Bažnyčia su mokslo institucijomis visų pirma sieja toji pati tiesos ir žmogaus meilė. Į amžinąjį klausimą: kas yra žmogus? — Bažnyčia yra gavusi atsakymą iš Kristaus, kuris yra naujasis žmogus, nukryžiuotas ir prisikėlęs iš numirusių. Tuo pačiu klausimu Bažnyčia kreipiasi į mokslą, nes visa tai, ką mokslas

atranda savo nenulstamais tyrinėjimais, Bažnyčiai turi gyvybinės reikšmės. Žmogus visada stengiasi savo tikėjimą pagrįsti protu. Bažnyčiai reikia mokslo, reikia universiteto, nes tik mokslo ir universiteto pagalba Bažnyčios tikėjimas gali išikūnyti, gali tapti kultūra. Bažnyčia moko, kad tiesos ieškojimas yra žmogaus gyvenimo pašaukimas, kad jis ieškotų tiesos ir ją atrastų. Kultūrai reikalinga vystymosi laisvė. Kultūra patiria didelius nuostolius, jeigu ji siejama su praeinančiomis ideologinėmis srovėmis, ypač jeigu ji yra palenkiamą totalitarinėms sistemoms. Didžioji tiesa yra Jėzus Kristus, Amžinosios Tiesos Žodis tapęs kūnu. Tik šios pilnutinės tiesos šviesoje jauni žmonės sugebės atrasti atsakymą į gyvenimo klausimus, į moralinių, dvasinių vertybių ir viso žmogaus gyvenimo prasmę.

Popiežius aplankė kapines, kuriose yra palaidota apie 4.500 lenkų karių, žuvusių II pasaulinio karo metu. Aplankė geležinkelio stotį, pasimeldamas toje vietoje, kur 1980 m. teroristams susprogdinus bombą, žuvo 86 žmonės.

Atvelykio sekmadienį Popiežius aukojo šv. Mišias, kur suplaukė apie vieną milijoną žmonių, atkeliavę specialiais traukiniais, jų buvo 11, autobusų priskaityta apie

650. Šv. Tėvo asmenybė aplink save sutraukia milžiniškas minias, kurios ne tik entuziastingai išreiškia savo pagarbą ir meilę regimajai Bažnyčios galvai, bet taip pat ir prisirišimą prie tų aukštųjų vertybių, kuriom Bažnyčia atstovauja.

Popiežius susitiko su 60.000 italių jaunimo minia, kokios iki tol Bolonija dar nebuvo mačiusi. Italių jaunimo parodytas entuziazmas liudija, kad tas jaunimas yra atradęs religines krikščioniškąsias vertybes, kurios veda į tiesą ir į gyvenimo prasmę. LRTV

AUSTRALAI MAŽAI TESIMOKO SVETIMŲ KALBŲ

Praejusią savaitę prieš ministrų kabineto pertvarkymą, tuometinis Imigracijos ministeris Mr. Macphie išreiškė viltį, kad Australijoje šalia anglų kalbos imigrantų kalbų išlaikymas praturtintų Australijos bendruomenę ir praplėstų ryšius su kitais kraštais. Jis sako: "Kalba yra giliausias kultūros pasireiškimas ir išreiškia paskiros kultūros ypatinę žymę".

Jo kalbą komentuodamas Peter Ward "The Australian" gegužės 8-9 laidoje rašo, kad Australijos mokyklose labai mažai temkoma svetimų kalbų. Gimnazijose kol kas dominuoja tik tradicinės kalbos. Prancūzų kalbos mokosi 5.782 mokiniai, vokiečių kalbos 3.127 mokiniai.

Gyventojų surašymo 1980. VI. 30 daviniais, ketvirtis visų Australijos gyventojų yra gimę užjūriuose. Dar prieš 25 metus galiojo Australijos įstatymas, kuris draudė laikraščius svetima kalba, jeigu šalia nebuvo vertimo į anglų kalbą. Šiandieną Australija jau tampa daugiakultūrine šalimi. Nuo 1975 metų įvestos etninės programos per 19 radijo stočių su 600 valandom per savaitę. Etninė televizija Sydnejuje, kurios programą perduoda ir Melbourne, turi 1.700.000 žiūrovų.

Minėtoji gyventojų surašymo statistika rodo, kad iš ne angliškai kalbančių kraštų atvykusių imigrantų pirmoji karta itališkai kalbėjo 238.000. Tai gausiausia etninė grupė. Graikų pirmoji karta kalbėjo graikiškai 159.000. Latvių pirmoji karta jau yra 17-toje vietoje gausumo atžvilgiu ir latviškai kalbėjo 11.000. Lietuvių I karta kalbėjo lietuviškai 4.000, būdama 26-toje vietoje gausumo atžvilgiu.

1980. VI. 30 daviniais Australijos žmonės kalbėjo šalia anglų kalbos dar per 130 svetimų kalbų. Pietų Australijos valstijoje yra daugiau negu 1.400.000 žmonių, kurių anglų kalba yra antroji kalba, daugiau ar mažiau pramokta nuo atvykimo į Australiją.

Nuo 1950 metų Australijos politika buvo asimiliuoti imigrantus, iki 1960 m. vidurio pakeista imigrantus integruoti, bet jau nuo 1970 metų pradėta pripažinti Australiją daugiakultūrine tauta. Dienraštis daro išvadą, kad gimnazijose turėtų būti įvestas privalomas svetimų kalbų mokymas. PD

ALGIS TAŠKŪNAS MELBOURNE NATIONAL CIVIC COUNCIL CENTRE

Šio Tautinio Centro vadovas yra žymusis veikėjas Mr. Bob Santamaria. Šio Centro jaunimo - studentų grupė gegužės 11 d. vakare suurošė Hobarto universiteto lektoriaus Algio Taškūno priėmimą, kuris čia plačiai papasakojo apie Lietuvos persekiojimus, katalikų rezistenciją ir kokią pagalbą reikia teikti lietuvių sąžinės belaisviams sovietų koncentracijos lageriuose. Parodė latvių pogrindžio slaptai pagamintą filmą apie Rygos koncentracijos lagerius, išdalino lietuvių sąžinės belaisvių lagerių adresus, kaip jiems rašyti laiškus. Geriausias būdas parašyti mašinėle atvirukus oro paštu. Jei kalinys angliškai nemokėtų, tai lageriuose visuomet yra mokančių įvairių kalbų ir kaliniui bus išversta. Tai daug padeda, kad kalinys nebūtų vėl baudžiamas, o Hobarto Sąžinės Belaisvių Bičiulių draugijos akcija jau išlaisvino 16 lietuvių sąžinės belaisvių.

Algis Taškūnas čia buvo suruošęs ir parodė Lietuvos pogrindžio spaudos bei knygų apie Lietuvos rezistenciją.

Anksčiau ši jaunimo grupė daug padėjo Čekoslovakijos sąžinės belaisviams, o dabar imasi iniciatyvos padėti Lietuvos sąžinės belaisviams, kreiptis ir į sovietų valdžią jų išlaisvinimui.

Siame vakare dalyvavo australų katalikų rinktinio jaunimo apie 50 grupė, buvo ir lietuvių jaunimo keli atstovai, kelios jaunos mūsų šeimos. Kas nuostabu, kad baigus susirinkimą, pirmininkaujantis aus-

tralis studentas persižegnojo ir pakvietė visus Viešpaties maldai — sukalbėti Tėve mūsų. Tai negirdėtas atvejis mūsų jaunimo organizacijų tarpe. Šis gražus australo jaunuolio tikėjimo praktikos pavyzdys, kurį galėtų įsisavinti ir lietuviai katalikai jaunuoliai ir jaunuolės, baigiant savo organizacijų susirinkimus. PD

LAISVĖS RADIJAS AFGANISTANE

Iš Sovietų Sąjungos ištremtas ir dabar Didžiojoje Britanijoje gyvenantis rusas žmogaus teisių gynėjas Vladimiras Bukovski, spaudos konferencijoje New Yorke supažindino žurnalistus su Afganistane veikiančio slapto radijo siųstuvo "Laisvojo Kabulo radijo" programomis ir užsibrežtais tikslais. Ši kilnojamoji radijo stotis Afganistane buvo įkurta su kai kurių Vakarų kraštų politinių veikėjų, mokslininkų ir kultūrininkų pagalba. Jos programos yra skirtos ypač Afganistane sovietų kariams, bet šalia rusų kalbos programos yra taip pat transliuojamos dviem afganų tarmėmis. Viena šio radijo stočių yra afganų sukilėlių kontroliuojamoje srityje, už 24 kilometrų nuo sostinės Kabulo. Radijo programų tiks las iškelti sovietų karinės invazijos į Afganistaną neteisėtumą, raudonosios armijos vykdomos žiaurumos prieš afganų tautą, informuoti sovietų karius apie laisvojo pasaulio griežtą reakciją dėl Afganistano laisvės nuslopimo. LRTV

LKB KRONIKA NR. 50

A + A

Kodėl Šiluva kelia siaubą valdiškiems bedieviams ?

VLADAS IVAŠKEVIČIUS

(Tešinys)

1981 m. spalio 24 d. Molėtų parapijos 13 tikinčiųjų nuvažiavo į Raseinius norėdami iš ten patekti į Šiluvą. Autobusų stotyje, pagal duotą įsakymą, kaip aiškinosi kasininkė, bilietų į Šiluvą nepadavinėjo ir autobusai nekursavo. *Iš taip toli atvykę molėtiškiai ryžosi likusius 20 km iki Šiluvos nueiti pėsčiomis. Bet vos tik nuėjus apie 8 km, prie jų sustojo autobusu važiavę milicininkai, o lengvoji mašina užstojė kelią. Išlipę trys milicininkai ėmė molėtiškius tardyti:*

— Kur einat? Iš kur jūs? Duokite dokumentus!

Sulaikytieji atsakė, kad dokumentų nesinešioja, o be to jie jokio nusikaltimo nepadarė, tad kokių pagrindų juos sulaikė?

— Jūs einat apiplėšti kleboną, o mūsų pareiga jį saugoti, - replikavo milicininkai, - ir jei eisite toliau sumesime visus į mašiną.

Su motinomis ėję vaikai išsigando ir pradėjo verkti. Teko visiems grįžti atgal, nes milicininkų pusėje buvo jėga. Sugrįžę į Molėtus jie visi parašė protesto pareiškimą LKP sekretoriui Griškevičiui, prašydami sutramdyti tikinčiųjų persekiojimus - milicininkus.

1981 m. spalio 25 d. iš Pagirių miestelio (Kėdainių raj.) į Šiluvą išvažiavo Albinas Chščėnavičius su žmona Danute, dukra Odeta, sūnumi Gintaru ir sūnaus draugu Rimantu Jasinsku. Jie norėjo Šiluvoje ant artimųjų kapų nuvežti gėlių ir pasimelsti. Netoli Šiluvos juos sustabdė milicijos pareigūnai ir, patikrinę dokumentus bei mašinos bagažą, pasakė, kad automašina toliau važiuoti neleidžiama. Iki Šiluvos beliko 5 km, todėl nutarė pėsčiomis nueiti.

Chščėnavičiai su dukra ėjo pirmi, o už jų, keliasdešimt metrų atsilikę, ėjo sūnus Gintaras, 10 kl. mokinys, ir Rimas Jasinskas, prieš metus baigęs vidurinę mokyklą, dir-

bantis Pagiriuose vairuotoju. Prie miškelio stovėję du milicijos pareigūnai pirma ėjusius Chščėnavičius praleido, o Gintarą su Rimantų sustabdė ir paklausė, kur jie einą. Tuo pat metu prie jų privažiavo automašina "Volga", ir milicininkai, nieko nepaaiškinę, pagriebė Gintarą ir Rimantą ir grubiai įgrūdo į mašiną. Tai matę Gintaro tėvai bandė, pakėlę rankas, sustabdyti mašiną ir paklausti, kur veža vaikus. Mašinos vairuotojas sumažino greitį, o kai tėvai priėjo prie mašinos, klausdami, kur veža vaikus, staiga padidino greitį ir partrenkė juos į purvą. Partrenktieji atsikėlė ir vos tik jie nuėjo nusiprausti prie kelio esančiame prūde, kai prie jų atvažiavo pilnas autobusiukas milicininkų ir pranešė, kad jie visi esą areštuoti.

Šiluvos milicijoje Gintarą ir Rimantą tardė moteris, neišdrįsusi pasakyti savo pavardės. R. Jasinskui užsikerta kalba, dėl to jis mokykloje buvo atleistas nuo atskatinimo žodžiu ir egzaminų. Išsiganęs jaunuolis užsikirto ir negalėjo atsakyti į tardytojos klausimus. Tada ji išsikvietė milicininkus, kurių

vienas spyrė Rimantui į krūtinę ir smogė per sprandą. Vaikinas apsvaigo ir nugriuvo nuo kėdės. Vėliau, sužinojus, kad jis negali kalbėti, tardytoja liepė Rimantui parašyti savo vardą, pavardę, kada išvažiavo, kas jį suagitavo važiuoti.

Areštuotus Chščėnavičius taip pat visus tris atvežė į Šiluvos miliciją. Juos tardė moteris, kuri net paklausta nepasisakė pavardės ir pareigų. Čekistė klausinėjo motiną ir dukrą, ar jos tikinčios, ko ėjo į Šiluvą, apgailėstavo, kad tikinti motina perduodama savo įsitikinimus dukrai, ją luošina. Po to, liepė rašyti pasiaiškinimą milicijos viršininkui Kolelkovui.

Iš Šiluvos nuvežę į Raseinius surašė melagingus parodymus - esą Albinas Chščėnavičius su žmona Danute, stabdydami milicininkų mašiną, sukėlė avarinę situaciją ir liepė jiems pasirašyti. Kai atsakė pasirašyti, juos abu nuvedė į teismą, kur teisėjas, nepasisakęs pavardės, nuteisė už tariamą chuliganizmą Danutę Chščėnavičienę 30 rub. bauda, o jos vyrą Albiną Chščėnavičių 7 parom arešto.

SACHAROVAS UŽ KOVALIOVĄ

Nobelio Taikos premijos laureatas akademikas Sacharovas, iš *Gorkio tremties krepisėi* ir pasaulio viešąją opinią, ragindamas užtarti rusą žmogaus teisių gynėją Ivaną Kovaliovą, kurį sovietinis teismas Maskvoje balandžio 2 dieną nuteisė sunkia bausme - penkerius metus kalėti ir penkeriems metams tremties. Ivano Kovaliovo nuteisimas, pažymi akademikas Sacharovas yra naujas pasikėsinimas prieš žmogaus teisių gynybos sąjungų Sovietų Sąjungoje ir Helsinkio konferencijos paskelbtų principų naujas grubus pažeidimas. Sacharovas primena, kad Kova-

liovų šeimoje Ivanas yra jau trečioji auka už žmogaus teisių gynėjų. 1975 metais *Vilniuje septynerius metus kalėti* ir trejiems metams ištremimo buvo nuteistas Ivano tėvas biologas Dr. Sergejus Kovaliovas, o 1980 metais - Ivano žmona Tatiana Ossipova. Akademikas Sacharovas kviečia visus teisingumą mylinčius žmones užtarti Ivaną Kovaliovą, jo žmoną ir tėvą. Reikia būtinai kovoti, pažymi Sacharovas, už jų ir visų kitų sąžinės belaisvių išlaisvinimą.

LRTV

LKB KRONIKA Nr. 50 Lietuva 1981 m.

Teroras prieš kunigus Lietuvoje

1981 m. rugpjūčio 8 d. 20 val. du piktadariai mirtinai peiliu sužalojo Pamušio kleboną Leoną Mažeiką ir jo šeimnininkę - seselę vienuolę Teklę Martinaitę. Nužudę kunigą, nusikaltėliai, nieko nepaėmę, pasišalinę. Atvykę milicininkai neskubėjo ieškoti nusikaltėlių, o tikrino stalčius ir skaičiavo pinigus. Bevežant į ligoninę klebonas mirė - jam buvo supjaustyti viduriai, o jo šeimnininkė mirė ligoninėje.

Laidotuvės buvo pramatytos trečiadienį, bet netikėtai, vyskupo įsakymu, atkeltos į antradienį. Pamokslininkai taip kalbėjo, kad nežinantis tikrovės galėjo pagalvoti, kad kun. Mažeika nėra nužudytas, o mirė natūralia mirtimi. Laidotuvėse dalyvavo apie 100 kunigų. Po laidotuvių išsitiesė ilga tikinčiųjų virtinė nuo bažnyčios iki klebonijos - žmonės nors trumpam norėjo pažvelgti į tą kraujo klaną, kuriame užgeso kunigo gyvybė.

"Gimtajame krašte" (1981. IX. 3) straipsnyje "Nusikaltėliams pagal įstatymus" verkšlenama, jog užsienio radijo stotys šmeižiančios tarybinius teisingumo organus, būk tai neieskų nusikaltėlių, nuo kurių yra nukentėję dvasininkai.

Toliau straipsnyje pasakojama, kad suimti Luokės klebono kun. Leono Šapokos žudikai: Jonas Sabaliauskas, gyv. Skuodo rajone, Adomas Lukšas, gyv. Kapsuke ir Danielius Mockevičius, gyv. Raseinių rajone.

Taip pat trumpai paminėta, kad suimti Pamušio klebono kun. Leono Mažeikos ir jo šeimnininkės Teklės Martinaitės žudikai: Adolfas Kazlauskas ir Ona Baltramiejūnienė. *Zudikų laukias atpildas.*

Lietuvoje niekas netiki, kad suimti žudikai veikė savo iniciatyva, bet visi tyliai šnabžda - tai KGB kerštas.

Tiek kun. Leonas Šapoka, tiek kun. Leonas Mažeika savo laiku buvo įspainioję į KGB voratinklį ir, bandė jį sutraukti.

Tokias išvadas leidžia daryti kai kurios nužudymo aplinkybės.

Zmogžudžiai, tarsi jausdami stiprų užnugarį, *jautėsi labai drąsiai: atėjo dienos metu; radę ant kiemo malkas kapojantį senuką į jį nekreipė jokio dėmesio. Jei nusikaltėliams būtų rūpėję pinigai, būtų galėję ateiti bet kurią naktį, nes klebonas dažnai nebūdavo namuose, tačiau jie kelias dienas budėjo, kol sulaukė kunigą, grįžtantį iš pasimatymo*

Gegužės 1 dieną netikėtai širdimi mirė Vladas Ivaškevičius savo namuose Melbourne priemiestyje Belgrave, giliame liūdesyje palikęs žmoną Stasę, sūnus - Vasarį ir Arvydą, šešis anūkus.

Vladas kilimu žemaitis, gimęs 1908. XII. 15 Vaidetonų kaime, Stulgių parapijoje. Buvo nepaprasto kruopštumo ir nagingumo žmogus. Vienas iš pirmųjų jis grįnai savo darbštumu išvystė vištų ūkį, pats savo rankomis įrengdamas pastatus ir automatiškus maitinimus. *Geelonge jis buvo aktyvus lietuviškoje veikloje. Daug prisidėjo prie Lietuvių Bendruomenės Namų statybos, organizavimo ir pasirūpino jų įteisinimu ir įrengtravimu.*

Lietuviškąją spaudą ne tik rėmė, bet ir pats rašė straipsnius, kelionių išpūdžius. Buvo ne tik Mūsų Pastogės, Tėviškės Aidų skaitytojas, bet *nagrinėjo ir vietinę spaudą, politinius įvykius.*

Išsėkis Viešpaties ramybėje.

A.B.

= Airioj policijos 1.000 pareigūnų su šeimomis atvykę į Romą dalyvavo Popiežiaus aukojamose šv. Mišiose prie Lourdo grotos Vatikano soduose. Popiežius jiems tarė žodį, kad Evangelija turi būti skelbiama ne tik bažnyčiose, bet ir namų židiniuose, visur skleidžiant Kristaus Prisikėlimo šviesą ir palaimą.

su svečiais iš JAV.

Nors 1981 m. rugsėjo 5 d. televizijos laidoje "Akiratis" korespondentas Stuina tvirtino, kad nusikaltėlius į klebonijas traukia klebonų pinigai, tačiau ir vienu, ir antru atveju nusikaltėliams rūpėjo ne pinigai, nes jie buvo nepaliesiti.

Galimas daiktas, kad svarbiausios nužudymų aplinkybės niekada nepaaiškės, bet jau dabar aišku, kad neatsitiktinai 1970 m. Lietuvoje sudegė trys bažnyčios: Sangrūdoje, Batakiuose ir Gaurėje, neatsitiktinai vienas po kito buvo nužudyti vieno likimo kunigai, nes atsitiktinai išniekinamas Švč. Sakramentas daugelyje Lietuvos bažnyčių.

KGB kolaborantai - kunigai visą kaltę verčia aktyviems kunigams, būk tai jų veikla išsūkusi bedievių terorą prieš bažnyčias ir kunigus. O gal ir šiame teiginyje yra dalis tiesos? Gal šiuo teroru ir norima priversti kunigus - KGB kolaborantus ištikimai pildyti savo pareigas, palaikyti tikinčiuosiuose baimės atmosferą ir priversti aktyvius kunigus liautis kovojus už tikinčiųjų teises? Dabar aišku tiek, kad aktyviųjų kunigų teroru nenugąsdinsi, o KGB kolaborantai - kunigai jau aktyviau pradėjo pulti tuos kunigus, kurie nenuėjo "su velniu rėšutauti".

1981 m. birželio mėn. 22 - liepos 6 dienomis Kaune, Panemunėje buvo teisiama 10

ŠIUPINYS ADELAIDĖJE

Lietuvių Katalikų Moterų Draugija besirūpinama, kad kiekviena sekmdienį nė vienas alkanas neišeitų iš LK Centro, belankydama sergančius ir atlikdama šimtus įvairiausių darbų savo lietuviškoje parapijoje, jau dvidešimtantri metai iš eilės suruošia Šiupinio vakarą, kuriame ir jos pačios, ir visi jų kvietimo paklausę turi progą nuotaikingai praleisti vakarą. Tuose vakaruose publikos visuomet netrūksta.

Zmonių prisirinko ir gegužės 1 d. pilna LK Centro salė. Programa pradėta tradiciniu katilo maišymu, prie kurio vyriausias šio šiupinio maišytojas (programos paruošėjas ir dekoratorius) V. Opulskis, visiems programos dalyviams pritariant, trunkiai sudainavo kupletus apie Lietuvos vadavimą šaukštu ir kitomis vietos aktualijomis.

Į pirmą ugnį išleistas "Nemuno Dukros" (A. Kaminskienė, B. Budrienė ir S. Pusdešrienė) savo gražiai sudainuotų dainų lyrika sudarė svajingą nuotaiką. Joms akompanavo D. Kaminskienė. Trumpu vaizdeliu "Posėdis" A. Petrikas, N. Skidzevičius, R. Sabeckis, J. Neverauskas ir V. Ratkevičius linksmai "reformavo" lietuviškų minėjimų programas. V. Baltutis savo vykusiu feljetonu atskleidė linksmus nuotykius kai iš kopūstų radosos išaugo kanapės. Jaunimo atstovai dainoms pritariant pianinu ir gitara - S. Kubilius ir R. Vitkūnas - modernia interpretacija atliko savo kompozicijas, kurioms paimti J. Aisčio "Peisažas" ir Putino "Atleisk man" tekstai. Jų jaunatviška kūryba publikos buvo šiltai priimta. Pr. Pusdešrio trijų veiksnių komedijukė "Trys puslapiai iš Australijos lietuvių Metraščio" atskleidė svajones Vokietijos DP stovykloje, įsikūrimą Australijoje ir svajonių išsipildymą senelių prieglaudoje. Vaidino A. Miliauskienė, B. Jonavičienė, A. Dunda, N. Skidzevičius ir J. Neverauskas. Tai buvo daugiausiai

juoko sukėlęs programos numeris, kuriame A. Miliauskienė ir N. Skidzevičius užsipelnė (jeigu juos kas nors būtų davęs) Šiupinio žvaigždžių oskarus. Veiksnius ramybės gražiu kontrastu sujungė V. Ratkevičius.

Antroji Šiupinio dalis pradėta Pr. Pusdešrio scenos vaizdeliu "Trečioji pusė". Veiksmas vyksta Havajuose, kur vienai žmogui paaiškėja, kad jos vyras turi nuo jos slepiamą trečiąją pusę - labai įtartinus santykius su kažkokių kelioninių biuru. Vaidino A. Kaminskienė, A. Gutis, J. Neverauskas ir R. Sabeckis. Jautriai gaudų vaidinimuką "Stotis", parašytą V. Miliūno, kuriame veiksmas sukasi apie savo išvežtos žmonos kiekvieną naują geležinkelio stotelėje belaukiantį mokytoją, su dideliu įsijautimu suvaidino Br. Rainys, J. Neverauskas ir V. Ratkevičius. Įspūdingi buvo taip pat traukinio garsiniai efektai, kuriuos tvarkė S. Guscia. J. Maželienei solo padainavus trejetą dainų, pianinu pritariant M. Dumčiuvienei, Šiupinys užbaigtas V. Baltučio scenos vaizdu "Tautos išdavimas", - teismo byloje buvo kaltinami nemėgstą valgyti cepelinų, krikštiją vaikus ne lietuviškais vardais, zrazus sušeria šunims, ir tuo išduodą tautą. Vaidinimu buvo pasakyta daug liūnos, o humoro rūbą įvilktos, teisybės. Vaidino Br. Rainys, V. Ratkevičius, N. Skidzevičius, B. Jonavičienė, A. Gutis, A. Petrikas ir R. Sabeckis. Prie viso ansamblio gražiai įsijungę scenos tvarkdariai, kurie ištumdami, ar išstumdami iš scenos pianiną savo pokalbiuose linksmai palietė daugelį aktualijų.

Draugijos pirmininkei tarus šiltą padėkos žodį ir programos atlikėjus apdalinus dovanėlėmis ir gėlėmis, Šiupinys buvo baigtas programos atlikėjų nuotrauka, kurią padarė A. Budrys, ir Draugijos paruošta šilta vakariene, kuri nuotaikingai užsitęsė ligi paryčių.

prp.

Motinos Diena Melbourne

Parapijos Sekmdienio mokyklos suruoštas Motinos Dienos minėjimas gegužės 9 d. pradėtas lietuviškomis pamaldomis šv. Jono bažnyčioje, gražiai giedant Parapijos chorui. Skaitymus atliko mokytoja Jonė Zitkevičienė, aukas atnešė mokinės - Rita Čižauskaitė, Rita Savickaitė, Vilija Tamošaitytė. Būrelis mokinių, kaip visuomet pasipuošęs baltomis albomis, patarnavo Mišioms, kurios buvo aukojamos už mūsų Mamytes, gyvas ir jau mirusias. Šventei žodį tarė kun. Pr. Daukyns. Po Mišių sekė Gegužinės pamaldos. Labai daug buvo išdalinta šv. Komunijos, kai pagelbėjo jau pasveikęs ir kun. Pr. Vaseris.

Po pietų Lietuvių Namuose Motinos Dienos minėjimą pradėjo mokyklos vedėjas Algis Šimkus. Kapelionas tarė Invokaciją, o visą programą atliko patys mokyklos mokiniai. Audra Šimkutė pasveikino Mamytes ir mokinės jas visas salėje papuošė gėlėmis. Antro skyriaus mokiniai pastatė gyvąjį paveikslą Katė ir žvirblis, įdomiai vaidindami. Gintarėlių tautinių šokių grupė, kurią paruošė mokytoja Brigita Szentimrey, puikiai pašoko: mergaičių trys poros Mikitiene, visa grupė - Sustų ir Gyvatarą. Trečias skyrius pasirodė inscenuota pasaka apie nenuoramą Saliamoną. Ketvirtas skyrius deklamavo eilėraščių. Penkto skyriaus Rita Zoniute mintinai deklamavo Mamytei, o V. sk. su VI ir Jaunimo I kurso pagalba suvaidino pasaką apie Musmirę. Vėl gražiai deklamavo Darius Salkūnas, Audra Šimkutė. Gintarėliai, paruošti mokytojos Dalės Antanaitienės, atskiromis skyrių grupėmis pašoko Noriu miego, Malūną, Kalvelį. Seštas sk. inscenuavo Žynę ir mergaitę. Deklamavo J. Peters ir G. Šimkus. Savo kūrybos Mamytei labai aiškiai balsu paskaitė Broniukas Zumeris. Jaunimo I kurso Lukas Zdanis dideliu akordeonu (kaip jį galėjo ir pakelti!) pagrojo tautinių šokių melodiją. Savo kūrybos Mamytei skai-

tė Rita Čižauskaitė, Rita Savickaitė, Vilija Tamošaitytė. Pabaigai scenoje pasirodė mokyklos choras, pusšimtis mokinių, paruoštas mokytojos Bronės Staugaitienės, padainavo Gražių dainelių ir Antkaino karklai. Savo gražiu susidainavimu toks didelis choras nustebino visus, lyg pats Dainos Sambūrio choras būtų pasirodęs savo pačioje jaunystėje!

Mokyklos vedėjas A. Šimkus visiems padėkojo ir pakvietė minėjimą baigti Marija, Marija, giesme.

Džiaugiamės ir dėkojame visoms mokytojoms ir mokytojams už taip puikų savo mokinių paruošimą. Programa vyko sklandžiai, įdomiai, lengvai. Kiekvienas mokinių pasirodymas sulaukė gausių plojimų. Padėka ir mokinių tėveliams, ypačingai mamytėms, nes visų mokinių buvo dailūs tautiniai rūbai - berniukų tautinių raštų juostos, išsiuvinėtos kelnės, o mergaičių tautiniai rūbai irgi visi nauji, spalvingi, tvarkingi. Tai kėlė pasigėrėjimą.

PD

VAJAUS AUKOS

Lietuvių Katalikų Religinei Salpai dėl persekiojamos Lietuvos Bažnyčiai aukojos:

\$ 100 P. Valonis, \$ 50 S. P. Pažereckai, \$ 25 A. Bajoras, po \$ 20 N. Butkūnas, O. Giedraitienė, B. Padgurskienė, S. Z. Raudžiai, \$ 15 T. J. Jurgelaičiai, po \$ 10 O. Alekniene, V. Gabrilaitis, S. Savickienė, po \$ 5 P. Aras, E. Dainutienė, Irena O'Dwyer, P. Mazylys, J. Skimbirauskas, S. M. Sodaiciai, kiti po mažiau, viso \$ 332.

Aukos priimamos sekmdieniais prie bažnyčios.

Visiems aukotojams nuoširdus aciū.

A. Bakaitis
Vajaus Išdininkas

Vajus persekiojama Lietuvos Bažnyčiai

nusikaltėlių grupė, apiplėšusi ir sužalojusi kunigus: Vytautą Užkuraitį ir Antaną Bitvinską. Įsilaužimo metu atsitiktinė moteris įsiminė stovėjusios prie Griškabūdžio šventoriaus įtartinos mašinos numerį ir tai padėjo išaiškinti nusikaltėlius.

Plėšikai teisiama, o teroras siautėja toliau.

1980 m. spalio 29 d., 21 val. Ylakių (Skuodo raj.) bažnyčios klebonas kun. Antanas Jurgaitis buvo pakviestas pas ligonį. Nuėjęs į bažnyčią paimti Švč. Sakramentą, rado atkakintą bažnyčios duris. Prie bažnyčios slenksčio jam pastojo kelią trys vyrai.

— Kaip jūs čia patekote ir kas jums atkakino duris? - nustebęs šūktelėjo klebonas.

— Mes esame svečiai; o svečių neklausama. Pasakyk, kur kun. Klemensas Arlauskas (Ylakių altaristas) slepia kronikas?

— Niekada pas kun. Arlauską kronikų nesu matęs, - atsakė jiems klebonas Jurgaitis.

— Ir mes jų ieškome, bet nerandame. Niekam nesakyk, kad mus čia sutikai. Kitaip tau bus blogai, nes mes esame iš didelės organizacijos.

Lapkričio 7 dieną vėl pasirodė tie patys ir prašė padėti nurodytoje vietoje didelę pinigų sumą.

1981 m. vasario 2 d. trys vyrai užpuolė kun. Antaną Jurgaitį prie klebonijos ir jam pasakė:

— Ateis moteris, pasakys slaptažodį, įduok jai pinigų ir nebandyk kam nors apie mūsų susitikimą pranešti, nes būsi prismeigtas prie šio stulpo (koplytstulpio).

Kas šiame nusikaltimų šurmulyje atskirs, kur bus eiliniai kriminalistai, o kur galbūt pasamdyti žmogžudžiai?

Kaip bebūtų, bet kunigams reikia išverti ir jie išvers!

V I L N I U S

Lietuvos Komunistų Partijos Centro K-tui

Prieš 20 metų Vilniaus vyskupas Julijonas Steponavičius buvo ištremtas į Zagarę be jokio teismo, nenurodant kuriam laikui ir už ką.

Toks vyskupo nutremimas neduoda niekam nė mažiausios naudos, o neša tik žalą.

Jis kelia ne tik tikinčiųjų didelį nepasitenkinimą, bet kompromituoja ir pačios tarybinės valdžios organus viso pasaulio akyse, suteikia progą kitų šalių tikintiesiems šnekėti apie tikinčiųjų persekiojimą.

Yra pasaulyje ir komunistinių valstybių, kuriose tikintieji tokių faktų nežino savo kraštuose, kaip pvz., kaimyninėje Lenkijoje, Vokietijos demokratinėje respublikoje, Ven-

grijoje, Jugoslavijoje ir kitose šalyse.

Todėl mes, Vilniaus arkivyskupijos tikintieji, iš naujo kreipiamės į Lietuvos Komunistų Partijos Centro Komitetą, nuosirdžiai prašydami, leisti seneliui vyskupui Julijonui Steponavičiui grįžti į Vilniaus arkivyskupiją ir iki gyvenimo pabaigos eiti savo kaip vyskupo pareigas.

Mes įsitikinę, kad tas tarybinės valdžios žingsnis ne tik nesulpnins, bet pakels jos autoritetą Lietuvos tikinčiųjų akyse.

1981. IV. 5

Pasirašė apie 700 tikinčiųjų

Sovietinė valdžia į šį laišką jokio atsakymo nedavė.

K A U N A S

Grupė Lietuvos tikinčiųjų įteikė J. E. vysk. Liudui Poviloniui žmonių sąrašą, pageidaujančių nuvykti į Eucharistinį Kongresą Lurde ir prašė Jo Ekscelenciją tarpininkavimo.

Oficialaus atsakymo nei iš J. E. vysk. L. Povilonio, nei iš valdžios pareigūnų negavo.

Daug Vilkaviškio vyskupijos kunigų taip pat įteikė prašymą vysk. L. Poviloniui, kad tarpininkautų dėl kelionės į Lurdą, tačiau pastangos buvo tuščios - į prašymą niekas neatkreipė nė rimto dėmesio.

S Y D N Ė J U J E

PAVERGTŲ TAUTŲ KOMITETE

Pavergtų Tautų NSW komiteto metinis susirinkimas įvyko Estų namuose gegužės 4 d. Susirinkimui pirmininkavo A. Kramilius. Atsistatydinus A. Kramiliui iš pirmininko ir Lietuvių Bendruomenės delegato pareigų, Sydnejaus ALB Apylinkės valdyba pristatė Vincą Augustinavičių atstovauti Lietuvių bendruomenei šiame komitete. Komitetas išreiškė pasitikėjimą ir padėką A. Kramiliui už ilgų metų darbą ir įgaliojio PTK sekretore Lia Looweer BEM padaryti šiuo reikalu viešus pareiškimus. Nesuradus tinkamo asmens perimti PTK vadovavimą, komitetas prašė A. Kramilių toliau eiti pirmininko pareigas.

A. Kramilius įgaliotas tartis su televizijos stotimi dėl Pavergtų Tautų Mišių. Pavergtų Tautų sa-

MELBOURNAS

PAS VIETNAMEČIUS

Balandžio 30 d. Melbourne Vietnamiečių Bendruomenė minėjo 7 metų sukaktį, kai komunistai užėmė Pietų Vietnamą ir jų sostinę Saigoną.

Minėjimas įvyko Collingwood priemiesčio St. Joseph parapijos salėje. Jų minėjimas buvo panašus į mūsų rengiamus minėjimus, bet pravestas šiek tiek skirtinga forma.

Minėjimą pradėjo katalikų ir budistų kunigai su maldomis už žuvusius Pietų Vietnamo laisvės kovotojus ir nužudytus komunistų koncentracijos stovyklose belaisvius.

Pagrindinis kalbėtojas buvo jų bendruomenės pirm. kun. Bart. H. San. Po jų kalbėjo budistų dvasiņkas, jų atsargos karių sąjungos du atstovai ir Viktorijos Pavergtųjų Tautų Tarybos atstovas Alb. Pocius.

Visos kalbos buvo verčiamos į anglų arba vietnamiečių kalbas, nes daugumas yra neseniai pabėgę iš "komunistinio rojus" ir dar nespėjo pramokti angliškai.

Po kiekvienos kalbos visa salė dainuodavo kokią nors vietnamiečių patriotinę dainelę arba giesmę. Scenoje ant stalo tarp dviejų degančių žvakių buvo pastatyta aukštinė urna su Vietnamo žeme. Minėjime buvo virš 400 žmonių. Tą pačią dieną 300 vietnamiečių Canberroje demonstravo prie Vietnamo konsulato, reikalaudami Žmogaus teisių ir paleisti politinius kalinius iš koncentracijos stovyklų.

Vietoje meninės dalies buvo rodomas komunistų pagamintas filmas, kurį pabėgėliai slapta išvežė iš Vietnamo.

Filmas pagamintas rodyti tik komunistų partijos kadrams, kur mokinama, kaip be gailės reikia naikinti "liaudies priešus" ir ūkininkus.

Per minėjimą buvo išdalinta protesto petičija dėl vergų prekybos. Dabar tik iškilo į viešumą, kad Vietnamo vyriausybė, negalėdama finansiniai atsilyginti Sovietų Rusijai už "paramą" ginklais, 1981 m. rugsėjo 17 d. pažadėjo iki 1985 m. pristatyti pusę milijono belaisvių vergų darbams į Šiaurės Sibirą.

Jų "algos" 40 procentų rusai atskaitys už jų išlaikymą, o 60 procentų už Vietnamo skolą.

Kaip matome - grįžta vergijos laikai.

Alb. Pocius

vaitė šiais metais nutarta paminėti liepos 10 d., kur nuo 10.30 val. ryto Wentworth parke prasidės Motorkada per Sydnejaus gatves ir baigsis prie Sovietų konsulato Woolahroje. Visos bendruomenės čia kviečiamos organizuoti sunkvežimius, automobilius su atitinkamais plakatais ir dekoracijomis. Bendruomenių delegatai tik informuoja savo organizacijas, o Motorkados organizavimas yra bendruomenių valdybų atsakomybė.

Pavergtų Tautų Komitetas užakcentavo, kad skleidžiami gandai, kur sakoma, kad A. Kramilius buvo priverstas pasitraukti iš Pavergtų Tautų Komiteto yra grynas melas ir šiuo reikalu bus padaryti Komiteto vieši pareiškimai.

Pavergtų Tautų NSW Komitetas

IŠVEŽTŲJŲ MINĖJIMAS
LIETUVIŲ BENDRUOMENĖJE

Išvežtųjų minėjimas šiemet įvyks birželio 6 d. sekmadienį. Lidcombės bažnyčioje bus šia intencija pamaldos, giedant Dainos chorui, vad. B. Kiveriui ir B. Aleknaitei. Organizacijos kviečiamos dalyvauti su vėliavomis.

Tuoju po pamaldų minėjimas su paskaita ir menine programa vyks gretimai parapijos salėje. Minėjimą ruošia Tautos Fondo Atstovybė Australijoje.

Lietuviai kviečiami išsidėmėti šią datą ir kuo gausiau atsilankyti ir prisiminti sovietinio komunizmo atneštas ašaras ir aukas Lietuvoje.

Tautos Fondo Atstovybė

MOTINOS DIENA SYDNEJUJE

Motinos Dienos išvakarėse Rookwood kapinėse buvo aplankytos mirusios motinos Prel. P. Butkus atliko religines apeigas ir maldas. Gegužės 2 d. buvo iškilmingos šv. Mišios už visas motinas, kurias aukojo prel. P. Butkus ir prasmingą pamokslą pasakė jau pasveikęs kun. P. Martūzas. Pamaldų metu giedojo Dainos choras, vad. Br. Kiverio. Po pamaldų minėjimas įvyko parapijos salėje. Meninę dalį atliko Savaitgalio mokyklos mokiniai, vad. Julės Lašaitienės. Po mokyklos globėjo prel. P. Butkaus žodžio, paskaitą skaitė Jonas Slivkauskas. Programoje stipriau pasirodė jaunas akordeonistas Mark Sweeney ir daug žadantis pianistas Mikutis Burokas. Jeigu Mikutis nepraras ūpo, tai vieną dieną bus garsus pianistas. Pasibaigus minėjimui, jaunos mamos visus pavaišino kavute ir pyragaičiais. Dėkingi esame savaitgalio mokyklai už suruoštą minėjimą.

Kor.

MELBOURNO SPORTO KLUBAS VARPAS

ruošia

METINĮ BALIŲ

šeštadienį birželio 5 d. 7.30 val. vak.

MELBOURNO LIETUVIŲ NAMUOSE

Karšta vakarienė - pasirinkimas iš keturių patiekalų. Vertinga loterija. Linksma muzika.

Įėjimas \$ 10. Jauniams ir pensininkams \$ 7.

Dėl bilietų kreiptis pas R. Mucenieką sekmadieniais Lietuvių klube arba privačiai 690 3028.

Adelaidės kronika

Kiekvienais metais kunigų seminarijos soduose yra ruošiami Adelaidės arkivyskupijos procesija Marijos garbei, kurioje kaip atskira grupė dalyvauja ir lietuvių parapija. Deja, tas būrys kiekvienais metais vis mažėja. Šį kartą jau nesudarėme nė 50. Tačiau reikia pasidžiaugti, kad prie Aušros Vartų Marijos vėliavos, kurią nešė A. Mor kūnas, kaspinų palydą sudarė dvi tautiniais rūbais pasipuošusios (A. Budrienė ir S. Pusdešrienė) ir dvi jaunesnės kartos daktarės - V. Baudauskaitė ir L. Rupinskaitė.

Lietuvių Katalikų Religinei Šalpai aukos Adelaidėje prie šv. Kazimiero bažnyčios renkamos sekmadieniais - gegužės 16 ir 30 dienomis.

C A N B E R R A

MOTINOS DIENA

Susirinkom į naujas klubo patalpas gegužės 2 d. sekmadienį Motinos Dienai. Minėjimą atidarė ir kalbėjo apylinkės pirm. A. Balsys, išskeldamas motinos reikšmę gyvenime. Prieš tai prisiminėm jau mirusias mamas tylos minute.

Meninę programą atliko Baltijos tunto skautai, suvaidindami triologiją "Tikrai pavasarį sugrįšiu į namus", parašytą P. Kalvaitienės.

Dalyvavo apie 30 mažų artistų. Montażą paruošė R. Mauragienė, kostiumus - B. Šiliniėnė.

Po vaidinimo mamos ir ne mamos buvo apdalinotos gelėmis. Sekė loterija, pyragaičiai, kava ir šnekos.

P E R T H A S

Eugenijus Stankevičius - Apylinkės valdybos ir Lietuvių Namų pirmininkas pusemėčiui išvyko atostogų į užjūrius. Firmose pareigose jį pavaduoja V. Kasputis, o antrose - V. Skrolys, kuris prieš 7 metus yra įsteigęs Pertho Apylinkės biuletinį žinutes ir jas iki šiol redagavo. Išvykstančiam į užjūrius mūsų energingam pirm. Eugenijui Pertho lietuvių moterys suruošė išleistuves.

Lietuvių radijo valandėlė per 6NR radijo stotį buvo pradėta pirmą kartą transliuoti 1976 m. gruodžio 3 d. ir tęsiama kas trečią savaitę vakarais 6.30 val. Šį gegužės mėnesį mūsų programa buvo 4 d. ir bus 25 d.

RELIGINIAME GYVENIME

Kunigystė yra nuostabi Dievo dovana žmonėms, - tai priminė popiežius Jonas Paulius II ketvirtadienį susitikdamas su Olandijos Kunigų seminarijos auklėtiniais ir ragino būsimuosius kunigus visada Kunigystės pašaukime įžvelgti didžiąją Dievo dovana, kuria galime daugiausia patarnauti žmonėms.

Westminsterio kardinolas Hume paragino Didžiąją Britaniją ir Argentiną išklausti Popiežiaus Jono Pauliaus II kvietimą taikios priemonėmis išspręsti kilusį konfliktą dėl Falkland salų, kad būtų apsaugota gera valia ir taika.

Prancūzijos Katalikų Rašytojų sąjunga su 400 narių ir garsiosios Prancūzijos Akademijos 7 nariais išskėlė tėvų teisę parinkti savo vaikam mokyklą. Ne valstybė o šeimų tėvai turi pirminę teisę vaikų auklėjimo srityje pagal religinius įsitikinimus ar kultūrinius polinkius.

Airijos sostinėje Dubline posėdžiavo Europos 15 kraštų vyskupų konferencijų sekretoriai ir svarstė įvairius klausimus, susijusius su spalio mėnesio Romoje įvykį siančiu Europos vyskupų simpoziumu.

Brazilijos vyskupai atsišaukimo už taiką ir prieš karinės pramonės plėtimą užbaigė savo 20-tą kongresą. Dokumente Brazilijos 250 vyskupų griežtai pasmerkė ginklavimosi varžybas ir ginklų pardavimą ūkiniai atsilikusiems kraštams, ginklams skirtas lėšas ragina panaudoti socialinės pažangos projektams.

Bolivijos sostinės La Paz laikraščio "Ultima Hora" skaitytojai išrinko katalikų Bažnyčią iškiliausiu metų asmeniu, kai praėjusiais metais dėka Katalikų Bažnyčios pastangų Bolivijoje buvo išvengta civilinio karo.

Tikėjimas į Dievą veda į laisvę, - šia tema Bombėje vyko studijų simpoziumas, kuriuo Indijoje buvo atžymėta Pasaulinė Taikos Diena. Simpoziumą surengė katalikai kartu su kitomis Indijos religinėm bendruomenėm. Nesaijingas žemės turtų eikvojimas, ginklavimosi varžybos kelia rimtą pavojų taikai. Vyskupai nurodė, kad tik Dievo pažinimas, priartėjimas prie Dievo yra esminė sąlyga taikai įgyvendinti.

Romėje popiežius Jonas Paulius II Velykų vakarą praleido su 5.000 universitetinio jaunimo, studentų ir studenčių iš įvairių pasaulio kraštų atvykusių į Romą tarptautiniam studentų kongrese. Jaunimo atstovai pasakojo Popiežiui apie savo religinio gyvenimo patyrimus, studentų grupės su gitaromis padainavo įvairių tautų dainas. Popiežius kvietė studentus savo pavyzdžiu rodyti žmonijai kelią į šviesesnį rytojį.

Popiežius Jonas Paulius II sekmadienio vidudienio audiencijoje šv. Petro aikštėje meldėsi su visais, kad taikingai būtų išspręstas Argentinos ir Didž. Britanijos kilęs konfliktas.

Printed by "Tėviškės Aidai" 18 Henry St., Kensington Vic. 3031. Published by Mr. Valentinas Čižauskas, the President of the Lithuanian Catholic Federal Committee, 38 Coghlan St. Niddrie Vic. 3042.

IŠ MŪSŲ PARAPIJŲ

MELBOURNAS

Šeštinės ketvirtadienį, gegužės 20 d., privaloma šventė, išklausti šv. Mišias.

Pakrikštyta Ginta - Elena Statkutė, Gedimino ir Rasos (Milvydaitės) Statkų antroji dukrelė. Krikšto tėvai: Rimvydas Svambarys ir Danguolė Jokubaitienė.

Ištekėjo Danutė Keblytė už David Blair. Jungtvių Mišios vyko gegužės 8 d. šv. Jono bažnyčioje, vargonais grojo Zita Prašmutaitė, vestuvių vaisės vyko Murrumbena svetainėje.

Ignas Dargvainis - lietuviškų pa maldų Bažnyčios Maršalka Geelonge - gegužės 19 d. savo amžiaus 70 metų sukaktį atžymėjo šv. Mišiomis pas mus aukotomis. Jis yra vienintelis lietuvis, kuris Holy Family bažnyčioje jau kelinti metai yra pakviestas dalinti per Mišias šv. Komuniją.

Jonas Kaplūnas - Lietuvių Namų prižiūrėtojas, po operacijos pradeda sveikti Royal ligoninėje, palata 4 N.

Povilas Gražys iš Prince Henry ligoninės perkeltas į Kingston Geriatric ligoninę, Heatherton. Ten jau anksčiau atvežta Ona Ramanauskienė.

A.A. Jonas Verbyla 20-tose mirties metinėse šv. Mišiomis gegužės 18 d. buvo prisimintas savo žmonos Marijos Verbylienės.

A.A. Bronius Vingrys pirmose mirties metinėse paminėtas šv. Mišiomis balandžio 18 d., po kurių pašventintas jo antkapis Springvale kapinėse. Artimieji atsilankė Jadvygos Vingrienės namuose ir čia dar velionį prisiminė malda.

A.A. Stasys Čižauskas pirmose mirties metinėse šeimos ir artimųjų prisimintas, aplankytas jo kapas, pašventintas antkapis. Iš kapinių visi rinkosi į Lietuvių Namus, kur koplyčioje aukotos šv. Mišios ir pietų metu dar prisimintas malda. Kitos šv. Mišios už a.a. Stasį buvo aukotos balandžio 25 d.

Balys Stepānavičius, 62 m., mirė gegužės 12 d. Rožančius Le Pine laidotuvių koplyčioje, 1048 White Horse Road, Box Hill, gegužės 16 d. 7.30 val. Laidotuvės gegužės 17 d. 9.30 val. Šv. Jono bažnyčioje pamaldos ir palydimas į Springvale kapines.

Romo Kalantos 10 metų sukakties minėjimas gegužės 23 d. šv. Mišių aukoje jaunimo organizacijos prisidėję savo sukurtomis tikinčiųjų maldomis.

Pasikėsinimas prieš Popiežių Joną Paulių II Fatimoge gegužės 12 d. vakare, kai iš Marijos šventovės pradėjo procesiją apie 11 val., ispanas Krohn, 33 m., persirengęs kunigu, puolė su durtuvu prie Popiežiaus, bet sargyba jį spėjo parvesti ant žemės. Popiežius nebuvo užgautas, tik jam iš rankų iškrito žvakė, pasveikinę minią maldininkų šešiom kalbom, tik jo balsas siek tiek drebėjo.

Mano padėka

Aš esu visiems labai dėkingas, kurie mane ligoje vienu ar kitu būdu aplankė. Vieni aplankė telegrama, kiti laiškeliu; kai kur net išstos grupės parašai, kaip tai Dainos Sambūrio, Parapijos Choro, Tėviškės Aidų ekspeditorių. Ponų Buveinių 50 metų vedybinės sukakties pasirašę visi svečiai.

Sunku būtų išvardyti visus tuos, kurie lankė mane gyvu žodžiu ar tai asmeniškai, ar kai kurios organizacijos atstovai. Ačiū už tai visiems. Taip pat esu dėkingas už maldas, kurios plaukė gegužės vakarais.

Ačiū Dievui, kad vėl galiu grįžti prie savo gyvenimo vagos.

Jūsų kun. Pr. Vaseris

MELBOURNAS

MOTERŲ POPIETĖ

Lietuvių Katalikių Moterų Draugija ruošia savo narėms popietę Lietuvių Namų Moterų seklyčioje gegužės 30 d. per Sekmines po pamaldų. Programoje Dr. Jonas Kunca pateiks pokalbį sveikatos klausimais. Bus duodami patarimai moterims ir iš kitų sričių. Visos narės kviečiamos dalyvauti. Po programos suneštinė kavutė.

Valdybos Sekretorė

PADĖKA

Balandžio 18 d. Varpo sporto klubas suruošė sėkmingus pietus Lietuvių Namuose. Klubas širdingai dėkoja Andriui Vytautui Kelly - Zukauskui už \$ 50 auką ir Saulių organizacijai už paramą. Varpo valdyba labai dėkoja talkininkams už įdėtą darbą ruošiant pietus.

Varpo Valdyba

SYDNĖJAUS KRONIKA

TAUTOS FONDAS

Išvežtųjų minėjimas šiemet Lietuvos Bendruomenei vyks įprasta tvarka, sekmadienį, birželio 6 d., pradėdant pamaldomis St. Joachim bažnyčioje, giedant Dainos chorui. Organizacijos pageidaujamos dalyvauti su savo vėliavomis, perrištomis juodais kaspinais. Po pamaldų vietos parapijos salėje Lidcombe bus antra minėjimo dalis su paskaita, menine programa. Minėjimo metu bus renkamos aukos Tautos Fondui - Lietuvos laisvės reikalams. Sydnėjaus ir apylinkių lietuviai kviečiami kartu bendrai malda, susikaupimui, prisimenant žiaurias birželio teroro dienas 1941 m. ir sekusius dar baisesnius trėmimus į Sibirą.

Minint Vasario 16-tąją Adelaidėje, Lietuvos laisvės reikalams per Tautos Fondo Įgaliotinį J. Stepaną ir V. Vitkūniene buvo surinkta \$ 290. Nuoširdus ačiū Adelaidės ir apylinkių lietuviams.

Tautos Fondo At-bė Australijoje

LANKĖME LIETUVIŲ KAPINES

Savaitgalio mokyklai pageidaujant, Motinos Diena buvo suruošta gegužės 2 d. ir išvakarėse aplankytos kapinės, maldomis prisimintus mirusios motinos. Buvo pašventintas Juliaus Dubausko antkapis, dalyvaujant jo žmonai Albinai ir būreliui artimųjų, draugų.

Kapų lankymas buvo pakartotas ir gegužės 9 d. tuoju po pamaldų. Prel. P. Butkus jautriu žodžiu prisiminė čia palaidotas motinas. Negalėjo nepastebėti kai kurių motinų kapų, ant kurių nesimatė net mažos gėlytės Motinos Dieną. Viena motina mirdama paliko dešimt vaikų. Buvo graudus vaizdas, sakė prelatas, kai prie kapo suklupo dešimt vaikūčių, bet kur jie šiandien? Nepamirštos buvo motinos ir Lietuvoje, mirusios ir gyvos, kurios laukia bent žodelio iš savo sūnų ir dukrų Vakaruose. Prelatas P. Butkus kreipėsi į parapijiečius padėti perdažyti dailininko Jonyno suprojektuotą kapų paminklą, kuris prašo paminklo nuotraukos ir norėtume, kad šis paminklas atrodytų

LATROBE VALLEY

LATROBE VALLEY IR SALE LIETUVIAI DĖMESIO! SUSIRINKIMAS

Gegužės 23 d. sekmadienį 2 val. po pietų pas V. R. Mačiulaičius, 51 Quigley Cres. Churchill. Telef. 051 22 2502.

Prašome gausiai dalyvauti. Tema: sudaryti Latrobe Valley - Sale Lietuvių Sporto klubą.

gražiau. Galintys paaukoti keletą valandų prie paminklo atnaujinti, paskambinkite prel. P. Butkui tel. 560 8989.

Concord Repatriation ligoninėn paguldytas tyrimams nuoširdus ir aktyvus parapijietis Andrius Simanavičius iš Concord, Pasigendame jo linksmo veido lietuviškose pamaldose. Pasimelskim, kad Aukščiausias jam sugrąžintų pašlijusią sveikatą. kor.

Bankstown laikraštis "The Torch" balandžio 21 d. laidoje atspausdino platų A. Kramiliaus - l'avergtųjų Tautų NSW Tarybos pirm. straipsnį antrašte "Skaitytos prieštarauja sovietų propagandai", kai burmistras, buvęs vandentiekio darbininkas, priėmė Sovietų Ambasadorių Nikolai Georlvevich Sudarikov ir laikraštį po to pavėrė sovietų propagandą. A. Kramilius rašo, kad pagal Londono "The Daily Telegraph" Sudarikov buvo KGB agentas ir aktyviai dalyvavo Estijos, Latvijos ir Lietuvos nekaltų žmonių genocide, juos ištreimiant tūkstančiais į Sibirą. Nors Sudarikov paneigė tuos tvirtinimus, bet nepasako, kur jis buvo tarp 1940 ir 1967 metų, kai jo biografija prasideda tik nuo 1967 metų.

ADELAIDĖ

Vanda Pranckūnienė trim mėnesiam išvyko atostogų į Šiaurės Ameriką. Floridoje susipažino su Lietuvos Dukrų ir Balfo šalpos veikla, dalyvavo įvairiuose lietuvių kultūrinuose parengimuose. Lankėsi Kanadoje, Toronte, kur Velykų stalo proga Lietuvių Namų Gedimino pilies salėje balandžio 17-18 buvo suruošta jūros kriauklių meno paroda. Žada aplankyti jaunystės mokslo draugus, kurie yra apsigyvenę ir kituose Amerikos miestuose.

Adelaidiškis

Medingėnai, Plungės rajonas. 1981 m. rugsėjo 20 d. grupė mokslėvių - talkininkų, atvykusių iš Klaipėdos, sustojė ant šventoriaus, rūkydami pūtė dūmus į kun. Pačiuką, einant su Šv. Sakramentu atlaidų procesijoje aplink bažnyčią. Be to, jie grubiausiai keikėsi, spjau dė, juokėsi ir tyčiojosi iš tikinčiųjų, einančių procesijoje. Kartu su jais buvo ir jų vadovas, kuris matomai skatino jaunimą reikšti savo neapykantą religijai ir tikintiesiems.

Jaunimo Sąjungos Valdyba kviečia visus dalyvauti

ROMO KALANTOS MINĖJIME

Sekmadienį, gegužės 23 d., 2.30 val.

MELBOURNO LIETUVIŲ NAMUOSE

Programoje - įdomi paskaita - Dešimtmetis po Kalantos mirties - svečias iš Hobarto Algis Taškūnas.

Meninėje dalyje: Melbourne Kanklių Ansambelis, deklamatoriai, dainininkai Virginija ir Arūnas Bruožiai, Dainavos ansambelis, Klumpakajo tautinių šokių grupė.

Visi kviečiami dalyvauti.

MLJS Valdyba

Brangiam vyrui

A † A VLADUI IVAŠKEVIČIUI

staiga mirus, giliam liūdesy palikusią mūsų mielą sesę Stasę Ivaškevičienę ir jos čimines širdingai užjaučiame.

Melbourno Lietuvių Katalikių Moterų Draugija

A † A VLADUI IVAŠKEVIČIUI

mirus, gilią užuojautą reiškiamo žmonai Stasei, sūnams Vasariui ir Arvydui, seserims ir anūkams.

Jurgis ir Regina Smilgevičiai

Brisbanės kronika

Kun. K. Pugevičius pas australus

Iš lietuviškų pamaldų svečias išvyko į šv. Stepono katedrą, kurioje jis aukojo 12-tos valandos Mišias australiškai publikai. Po pamokslų buvo dalinamos LKB Kronikos anglių kalba, kurias perspausdino Bendruomenės ir Bažnytinio Komiteto pinigais. Katedra buvo pilna žmonių, kurioje tipo per 700 asmenų. Balandžio 13 d. svečias NCC atstovas nuvežė į Toowoomba, provincijos ūkininkų miestą. Čia kun. K. Pugevičius kaibėjo per vietinę ABC stotį, gavo interviu iš vietinio laikraščio "The Cronical". Jis atspausdino gerą rašinį su abiejų kunigų nuotraukomis ir su sužalotu kryžiumi. Tai buvo pirmas ir vienintelis atvejis, kad sužalotas kryžius buvo spaudoje atspausdintas. Catholic Club pirm. Mr. O. Sullivan suorganizavo klubo narių susirinkimą, kuriame dalyvavo netoli 80 žmonių. Svečias parodė filmą ir padarė pranešimą bei atsakinėjo į klausimus. Žmonės susidomėjo pranešimu ir mielai sutiko dalyvauti lietuvių ir kitų sąžinės kalinių globa Sovietų kalėjimuose, rašant jiems laiškus. Nors nebuvo specialiai renkamos aukos, rengėjai įteikė kun. Pugevičiui 50 dol. auką. Aplanke vietos vyskupą grįžtome namo.

Brisbanėje pagrindinis susitikimas su australų publika buvo organizuotas lietuvių bičiulio Cyril Duffy ir NCC grupės. Pietų metu buvo susitikimas su Queenslando universiteto studentais. Nors tuo pačiu metu buvo ruošiamas demostacijos, vis dėlto į kun. Pugevičiaus rodomą filmą prisirinko virš 60 studentų. Klausimų metu nebuvo kritiškų klausimų. Nemažas skaičius studentų labai entuziastingai laukia kalinių sąrašų, kad galėtų jiems siųsti laiškus.

Labai sėkmingas susitikimas su australų publika buvo Cam Hill bažnyčios salėje. Čia suėjo daugelio apylinkės parapijų patys geriausi parapijiečiai, aktyvistai. Šiam susirinkimui pirmininkauti australai pavedė kun. Bačinskui. Po pranešimo ir filmo kilo daug rimtų klausimų, per kuriuos australai geriau išsiaiškino komunistinės sistemos būdą, kaip jie persekioja tikinčiuosius, stengdamiesi su daryti išpūdį, kad valdomame kra-

te esanti pilna tikėjimo laisvė. Ypačiai buvo išryškinta gasdinimo priemonė. Baimė dėl Tėvynėje pasilikusių giminių, baimė, kad nepakenktų biznio reikalams daug žmonių nedrįsta viešai pasakyti tiesos žodį. Iš publikos buvo pasakyta pageidavimų, kad australų televizijos daugiau rodytų panašių kaip kun. Pugevičiaus filmų. Iš čia kilo sumanymas, kad publika turinti rašyti reikalavimus televizijos stotims. Gai būt to įtakoję Chanel 7 rodė Kudirkos filmą su labai geru įvaudu. Ir čia buvo labai didelis entuziazmas rašyti laiškus sąžinės kaliniams. Tik gaila, kad mes neturėjome po ranka naujausių sąrašų. Kai kun. K. Pugevičius grįš namo, jis pažadėjo prisųsti sąrašus, kuriuos tuojais perduosime organizatoriams. Čia pat pravesta rinkliava Religinei Salpai davė 400 dolerių.

Labai įspūdingas buvo televizijos Chanel 7 kun. Pugevičiaus parodymas Didžiojo Penktadienio programoje Current Affairs pasikalbėjimas, buvo iliustruotas ištraukomis iš jo atsivežto filmo. Glen Tylor, pristatydamas filmą ir kun. Pugevičių, pasakė: kai mes švenčiame Velykas, daugelis tikinčiųjų Sovietų Sąjungoje kenčia kalėjimuose. "Catholic Leader", Brisbanės vyskupijos savaitraštis, ilgą rašiniu plačiai aprašė pasikalbėjimą su kun. Pugevičium. Visą ratą susiektu su australų publika užsuko Brisbanės vyskupijos Catholic Media vadovas kun. McLachan, paskelbdamas News release. Bendruomenės valdybos pirmininkas ir kun. Bačinskas abiejų vardu išsiuntinėjo padėkos laiškus anglų kalba.

Svečias dar aplankė keletą ligoninių namuose ir kitas šeimas jų suruoštuose pietuose ar vakarienių. Buvo nuvykęs taip pat į Gold Coast. Savo pasikalbėjimą užregistravo 4EB radijo valandėlėje. Svečias Brisbanėje nedaug turėjo laiko ilsėtis, bet kur buvo įmanoma visur stengėsi atsilankyti. Balandžio 15 d. išvyko į New Zealand. Svečiui neteko susitikti su politikais, nes jam būnant Brisbanėje pasitaikė atostogos.

Motinos Dienos minėjimas

Šį kartą Motinos Dienos minėjimas buvo suruoštas sekmadienį, ge-

gužės 2 d. Po pamaldų į kurias susirinko tikrai daug žmonių, minėjimas susirinko į Lietuvių Namus. Paskaitos vietoje buvo bažnyčioje kapeliono pamokslas. Programą paruošė J. Kuzgys užkorduodamas iš plokštelių ir kitų priemonių deklamacijas ir dainas Motinos Dienai pritaikintas. Gyvu žodžiu trum pa eilėraštką pasakė mažoji Monika Stankūnaitė ir Darius Mališauskas akordeonu pagrojo porą dalykelių. Toliau sekė iešminė ir pietūs. Pobūvis taip visiems patiko, kad jis užtruko iki vėlyvo popiečio.

Vėl dvejios laidotuvės

Balandžio 24 d. mirė Albinas Stankevičius, 76 metų. Pradžioje imigracijos jis dainavo chore ir dalyvavo lietuviškame gyvenime. Vėliau pradėjo sirginti ir pasitraukė iš aktyvaus gyvenimo. Jis iš Lietuvos buvo elektrikas ir tą darbą dirbo visą laiką Vokietijoje ir Australijoje. Jo šeima - du sūnūs ir duktė gražiai kalba lietuviškai.

Gegužės 1 d. mirė Sigita Stravinskas, (Vic. Travis). Brisbanėje jis gyveno nelabai ilgai. Lietuviškame gyvenime mažai rodėsi. Paskutiniu laiku irgi sirgino. Dar prieš keletą mėnesių suspėjo aplankyti savo tėvus Lietuvoje, kurie yra jau seneliai - 80 metų. Palaidotas gegužės 4 dieną.

Kiti dalykai

Balandžio 18 d. buvo 4EB lietuvių grupės susirinkimas. Jame aptarti lietuviško radijo svarbiausieji reikalai. Malonu buvo girdėti, kad jaunesnioji karta, vad. Evaldo Sagičio, nusprendė penktą mėnesio sekmadienį duoti programą visą valandą anglų kalba.

Vėlykų švenčių metu susilaukėme daug svečių: A. Skirka iš Sydney, Jurgis Platkauskas iš Amerikos, p. Kulakauskienė iš Toronto aplankydamą H. Petrauską, savo pusbrolį ir pas p. Klimus atvyko dvi moterys, duktė ir motina iš Vokietijos, numaćiusios apsigyventi Brisbanėje.

P.B.

LIETUVIŠKOJI KNYGA

Melbourno Lietuvių Bibliotekai aukojo: \$ 20 A. Reimerienė (Tėviškės Aidų komplektų įrišimui), \$ 10 L. Didžienė, \$ 5 I. Ariėnė, \$ 5 P. Naujokaitis, \$ 9 L. K. Bartaskos. Laikraščių komplektų ir knygų kun. Pr. Daukyns, P. Binukas, Izolda I. Poželaitė - Davis, A. Obeliūnas, Arch. J. Žalkauskas, A. V. Žukauskas, E. Reisonienė, N. Butkūnas. S. Stropus vieną knygą Bibliotekai įrišo savo lėšomis, sumokėdamas \$ 12. Dailininkas Viktoras Simankevičius suprojektavo antspaudą Šaltinių Bibliotekos knygos antspauduoti.

Visiems jiems didelis aciu!

J. Mikštas
Bibliotekos Vedėjas

LIETUVIŲ RADIO

VALANDĖLĖS

ADELAIDĖ 5FM šeštadieniais 9 val. ryto.

CANBERRA 2XX ketvirtadieniais 7.30 val. vak.

MELBOURNE 3EA sekmadieniais 11 val. ryto, pirmadieniais 6.30 val. p.p.

SYDNEY 2EA šeštadieniais 10-11 val. prieš pietus.

BRISBANE kiekvieno mėnesio III ir IV sekmadienį 8.30-9 val. ryto.

PERTH 6NR kas trečią savaitę vakarais 6.30 val.

NAUJI LEIDINIAI

Pasaulio Lietuvis, Nr. 4, balandis, leidžia PLB Valdyba, redaguoja Bronius Nainys, metams \$ 10. Redakcijos ir administracijos adresas: 5620 S. Claremont Ave. Chicago Ill 60636, USA. Si laida skirta JAV Lietuvių Bendruomenei, sulaukusiai 30 metų. Iš Australijos platus straipsnis su nuotraukom ALB Krašto Valdybos pirmininkui Albinui Pociui, apsilankius Adelaideje.

Aidai, 1981 m. gruodis, Kultūros žurnalas. Vyr. Redaktorius dr. Leonardas Andriekus OFM. Leidžia Tėvai Pranciškoniai: 361 Highland Blvd. Brooklyn NY 11207, USA. Metams \$ 15.

Laiškai Lietuviams, religinės ir tautinės kultūros žurnalas, vasaris, redaguoja Juozas Vaišnys SJ. Metams \$ 8. Leidžia Tėvai Jėzuitai: 2345 West 56th St. Chicago Ill 60636, USA.

Naujoji Viltis, politikos ir kultūros žurnalas. Nr. 14, 1981. Leidžia Lietuvių Studentų Tautininkų Korporacija "Neo Lithuania" ir Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga. Numerio kaina \$ 5. Administracija: 7150 So. Spaulding Ave. Chicago Ill 60629, USA.

Skautų Aidas, Nr. 9, 1981 m. Redaktorius v.s. Antanas Saulaitis SJ. Metams \$ 5. Administracija: 6346 So. Washtenaw Ave. Chicago Ill 60629, USA.

Lietuvių Kalbos Sinonimų Žodynėlis. Sudarė Danutė Bindokienė. Kristijono Donelaičio Lituanistinių Mokyklų leidinys 1982. Psl. 285, įrišta kitais viršeliais, kaina \$ 10. Gaunama šiuo adresu: Julius Sirka, 10256 So Bell, Chicago Ill 60642, USA. Žodinė lietuvių kalbos sudėtis yra labai turtinga ir įvairi. Kalbą ypač turtina sinonimų gausumas. Žodynėlis naudingas ypač lituanistinių mokyklų mokiniais ir mokytojams. Knygoje 878 sinonimų žodžių lizdų su daugiau kaip 3.700 žodžių. Pradžioje pateikiama sinonimų sąvokos ir jų rūšių paaiškinimai, trumpos antonimų ir homonimų apybraižos. Antroje knygos dalyje pateikiama vaizdingų posakių, kurie, nors ir ne sinonimai, parodo lietuvių kalbos turtingumą, spalvingumą, įvairumą. Mokiniais bus pravartu su jais susipažinti, prisavinti, patiems panaudoti.

Šaltinis, 1982, Nr. 1 (1350). Lietuvių religinės ir tautinės minties žurnalas, leidžia Marijonai, redaguoja kun. Dr. Steponas Matulis MIC: 16 Hound St. West Bridgford, Nottingham, England. Metams \$ 9.

Lietuvių Dienos, sausias, iliustruotas lietuviškos veiklos žurnalas, redaguoja redakcinė kolegija: 4364 Sunset Blvd. Hollywood, Calif, 90029, USA. Metams \$ 20.

Kėlės Kristus! Ir mes kelkime vilį, kad ir Tėvynė pakils pavergta; Vėl Ji išdrįs laisvės žodžiais prabilti, vėl atsigaus iškankinta tauta!

LIETUVIŲ KOOPERATINĖ KREDITO DRAUGIJA „TALKA“ LTD.

● Moka už indėlius (deposits) 9% metinių palūkanų, už terminuotus indėlius 12% (nemažiau \$ 100) ir 14% (nemažiau 10.000, o po to pilnais \$ 1.000). Abeji terminuoti indėliai turi išbūti iki finansinių metų galo t.y. birželio 30 d., už atsiimtus term. ind. metų bėgyje - 6%. Procentai užskaitomi už pilną kalendorinį mėnesį. Už indėlius 5 metams ir nemažiau \$ 5.000 mokama iki 15%, pirmais metais 11%, antrais 12%, trečiais 13% ir t.t., už šiuos indėlius procentai užskaitomi tik juos atsiėmus (interest deferred). Atsiimti galima bet kada 5 metų laike, už nepilnus metus mokama tų metų pusę procentų. Už įnašus (shares) iki 10% dividendo.

● Teikia paskolas iki \$ 15.000 įkeičiant nekiln. turtą, asmenines paskolas iki \$ 5.000 su garantuotojais ir iki \$ 2.000 be garantuotojų. Procentai už visas paskolas užskaitomi kas 3 mėn.

● Įstaiga veikia:

Melbourn šeštadieniais nuo 10 iki 2 val. pp., sekmadieniais nuo 1.30 pp. iki 3 val. pp., Lietuvių Namai, 50 Errol St., North Melbourne. Tel. 328 4957.

Informacijos dar teikiama pirmadieniais ir antradieniais nuo 9 val. ryto iki 2 val. pp.

Pašto adresas: "TALKA", Box 4051, GPO, Melb. 3001.

Adelaide sekmadieniais nuo 1 iki 3 val. p.p. Lietuvių Namuose. Pašto adresas: TALKA, Lietuvių Namai, 6 Eastry St. Norwood, SA 5067.

Sydnejuje sekmadieniais nuo 2 val. iki 4 val. pp. Lietuvių Klubo patalpose 16 - East Terrace, Bankstown NSW.